

SPRAWOZDANIE

z realizacji Programu Współpracy Gminy Łomża
z organizacjami pozarządowymi i innymi
podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w roku 2016

Łomża, kwiecień 2017 rok

Preambuła do Konstytucji RP mówi, że ustrój Państwa oparty jest na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot, zatem administracja ma obowiązek współpracy z organizacjami pozarządowymi, a generalny obowiązek współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych jest zapisany w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w (art. 5 ust. 1). Powyższa Ustawa nakłada na organy administracji publicznej obowiązek współpracy ze wszystkimi organizacjami pozarządowymi, a nie tylko z organizacjami pożytku publicznego.

Wykonując swój ustawowy obowiązek, każdego roku Rada Gminy Łomża uchwała Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy.

Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2016 rok, zwany w dalszej części sprawozdania „Programem”, został zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy Łomża Nr XV/84/15 z dnia 27 listopada 2015 r., po konsultacjach przeprowadzonych zgodnie z Uchwałą Nr XL/289/10 Rady Gminy Łomża z dnia 8 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Konsultacje odbyły się w formie pisemnej.

Głównym celem Programu było kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi.

Założono, że osiągnięcie celu głównego Programu będzie odbywało się poprzez realizację priorytetowych zadań publicznych wymienionych w § 7 Programu. Obszary współpracy obejmowały sferę zadań z zakresu:

1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz działalności na rzecz integracji, reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez:

- a) wspieranie wydawania gorących posiłków dla osób potrzebujących,
 - b) dofinansowanie do kolonii dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych,
 - c) realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych określonych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łomża na lata 2007-2017,
- 2) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 – 2017.

Zadanie z pkt. 1 było realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łomża. *Szczegółowy opis realizacji zadania został zawarty w Sprawozdaniu z Działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Łomża za 2016 rok.*

W ramach przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (pkt. 2) zostało zrealizowane zadanie pn. „Prowadzenie środowiskowego ogniska wychowawczego w Nowych Kupiskach”. W celu wyłonienia realizatora zadania - zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie został ogłoszony otwarty konkurs ofert. Na zadanie to przeznaczono kwotę 11 000,00 zł. W konkursie została złożona jedna oferta przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Okręgowy w Łomży, która spełniła wszystkie wymogi zawarte w konkursie ofert i z tą organizacją Wójt Gminy Łomża podpisał umowę o wsparcie finansowe. Zadanie trwało do 31 grudnia 2016 r. Polegało na: świadczeniu pomocy dzieciom w pokonywaniu trudności w nauce i uzyskiwaniu promocji do wyższych klas, wspieraniu rozwoju dzieci, rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień, eliminowaniu zaburzeń zachowania, agresji, przemocy, wulgarności, podnoszeniu kultury osobistej dzieci i ich rodziców, pomocy w rozwiązywaniu problemów, współpracy z rodzicami, przekazywaniu wiedzy na temat uzależnienia od alkoholu, nikotyny, narkotyków oraz zapobieganiu tym uzależnieniom. Realizacja powyższych zgadnień odbywała się poprzez: codzienne odrabianie lekcji, pomoc w nauce, zajęcia plastyczne, sportowe, komputerowe, gry i zabawy ruchowe, wyjścia do placówek kultury (np. Teatr Lalki i Aktora w Łomży), wycieczki do lasu, spotkania z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia, realizację programu profilaktyki alkoholowej, realizację programu przemocy i agresji rówieśniczej, edukację rodziców na temat metod wychowawczych i zagrożeń patologicznych, głównie alkoholizmu. W zajęciach uczestniczyło 30 dzieci w wieku od 7 do 13 lat pochodzących z rodzin ubogich, bezrobotnych,

wielodzietnych, niepełnych, niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo, zagrożonych alkoholizmem oraz przemocą domową i rówieśniczą zamieszkałych na terenie gminy Łomża.

Realizacja zadania pozwoliła na osiągnięcie następujących rezultatów: usunięcie niepowodzeń szkolnych – zawasze odroboione lekcje, promocja do klasy wyższej, rozwój zainteresowań dzieci, poprawa sprawności fizycznej i manualnej oraz ogólnego rozwoju, umiejętność prawidłowego zachowania się w grupie rówieśniczej, codzienne dożywianie – bezpłatne obiady szkolne, poprawa relacji na gruncie: rodzic – dziecko, atrakcyjne spędzanie czasu wolnego, nauka tolerancji, podniesienie świadomości o negatywnych skutkach wywoływanych środkami uzależniającymi, wzrost poczucia własnej wartości, złagodzenie występowania złych zachowań, poprawa bezpieczeństwa dzieci.

Również w ramach realizacji pkt. 2 - Wójt Gminy Łomża podpisał jedną umowę na realizację zadania publicznego na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. tryb małych zleceń). W ramach tej umowy przekazano dotację w kwocie 3 200,00 zł na realizację zadania p.n. "Wczesna profilaktyka uzależnień wśród dzieci w wieku 5-10 lat z gminy Łomża". Zadanie trwało od 01.04.2016 do 28.06.2016 r.

W ramach zrealizowanego zadania w trzech szkołach podstawowych Gminy Łomża: Jarnutach, Pniewie, Czaplicach - Fundacja „Sztuk i Dialogu” przeprowadziła rekomendowany programu profilaktyczny „Cukierki”, którego celem jest: wczesna profilaktyka uzależnień wśród dzieci w wieku 5-10 lat, ćwiczenie pożądanych zachowań w sytuacjach, kiedy dziecko czuje zagrożenie ze strony nieznajomej osoby dorosłej, a także praca nad kształtowaniem umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi ludźmi. W zajęciach uczestniczyło ok. 100 uczniów z w/w szkół.

Program wczesnej profilaktyki „Cukierki” to zajęcia, w których dorosły podejmuje rozmowę z dzieckiem na temat zagrożeń związanych z substancjami zabierającymi wolność. Powstał w oparciu o bajkę pod tym samym tytułem autorstwa Pani Agnieszki Grzelak. Ta forma pracy uwzględnia prawidłowości rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Podjęcie tematu uzależnień przez pryzmat wyobrażonej sytuacji ujmuje problem w pewne ramy. Problem używania substancji psychoaktywnych nie zostaje ukazany wprost, lecz może być przez dzieci zidentyfikowany jeśli miały już informacje lub obserwacje na ten temat. Jeżeli jest to im zupełnie obce będą uczyły się prawidłowych zachowań w przypadku zagrożenia. Otrzymują informacje, gdzie szukać pomocy. Wskazane zostają sposoby wzmacniania czynników chroniących jak więź z bliskimi dorosłymi i nawiązywanie

relacji z rówieśnikami. Połączenie bajki z aktywną pracą dzieci daje możliwości szukania dróg rozwiązań, które mogą doskonalić się w następnych latach rozwoju i edukacji. Dobrą reklamę wśród rówieśników zapewniają sami uczniowie: z niecierpliwością czekają na kolejne zajęcia i pytają nauczycielkę, kiedy się odbędą. Z rozmów z nauczycielami, którzy uczestniczyli w tych zajęciach, wynika, iż zajęcia były dla dzieci emocjonującym przeżyciem i mają nadzieję, że pewne elementy zapamiętają na dłużej. "Realizując "Cukierki" - pojęcie uzależnienia wprowadzane jest za pomocą zabawy. Ochotnikom oplata się ręce nitką, co ma pokazać, jak silnie potrafi zniewalać nałóg. Dzieci mają okazję doświadczyć, że bardzo trudno samemu pokonać uzależnienie i czasem potrzebna jest pomoc innych osób, co symbolizuje przecinanie nitki przez koleżankę, kolegę czy nauczyciela.

W trakcie innej zabawy dzieci przekazują z rak do rąk „wielkiego cukierka owiniętego w szeleszczącą folię”, który symbolizuje cukierka zaczarowanego przez Sopucha - negatywną postać bajki. Na sygnał prowadzącego dziecko, które trzyma piłeczkę, zostaje "zaczarowane" i staje z dala od grupy udając zahipnotyzowaną i lunatykującą postać. Gra trwa do chwili, gdy tylko jeden uczeń nie jest zaczarowany. Jego zadaniem jest "odczarowanie" pozostałych dzieci. Przy tej zabawie tłumaczy się dzieciom, że tytułowe "Cukierki" to symbol wszystkich rzeczy niewiadomego pochodzenia, to symbol czegoś niebezpiecznego dla dziecka, ale schowanego pod przykryciem kuszącej kolorowej osłonki zapowiadającej złudną przyjemność i korzyści. Ponadto program przewiduje przypomnienie dzieciom, że zatrudnieni w szkołach pracownicy obsługi mogą pomóc w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa, na przykład kiedy ktoś nieznajomy kręci się wokół budynku. W ten sposób przywracamy znaczenie personelu administracyjnego szkół (woźnych, kucharek, konserwatorów itp.).

Zajęcia podobały się uczniom. Ich zdaniem były potrzebne i ciekawe. Dzieciom odpowiadał sposób prowadzenia zajęć - wesoła, przyjazna atmosfera i możliwość zaangażowania się przez każdego w dyskusję, scenki, prace plastyczne, pytania do prowadzących. A oto fragmenty wypowiedzi uczniów: „Zajęcia nauczyły mnie...

- że nie można zażywać niebezpiecznych substancji, bo można się uzależnić,
- że trudno zerwać z nałogiem,
- żeby nie przyjmować nic od nieznajomych,
- nie używać wulgarnych słów,

- że nie można brać od obcych cukierków, bo mogą w nich być narkotyki lub alkohol,
- że jak zaczepia mnie ktoś obcy, to mam krzyczeć, uciekać, wołać o pomoc,
- że ładnie ubrani ludzie nie zawsze są dobrzy,
- żeby nie wsiadać do aut nieznajomych ludzi,
- że trzeba mieć szacunek do wszystkich osób pracujących w szkole, nie tylko do Pani Dyrektor i nauczycieli, ale i do Pani woźnej czy Pana konserwatora,
- że trzeba sobie pomagać, gdy widzimy, że ktoś jest w niebezpieczeństwie.

W ramach zadań własnych gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej współpracowano ze stowarzyszeniami – Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu Gminy Łomża. Na realizację zadań z przedmiotowego zakresu przeznaczono środki finansowe w kwocie 300.128,12 zł. Plan zrealizowano na kwotę 269.611,09 zł, co stanowi 89,83% jego wykonania.

W ramach zawartych umów wieloletnich w roku 2016 przekazano środki finansowe Społeczno-Oświatowemu Stowarzyszeniu Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „EDUKATOR” w Łomży w kwocie 247.855,00 zł, w tym: na prowadzenie Szkoły Podstawowej w Lutostani przekazano kwotę: 198.400,00 zł, na prowadzenie oddziału „0” – 28.585,00 zł. Na prowadzenie punktu przedszkolnego w tej szkole 20.870,00 zł.

Realizując Program Współpracy na 2016 rok Gmina podjęła współpracę pozafinansową dotyczącą wspólnego pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej z organizacjami pozarządowymi – fundacjami i stowarzyszeniami tj.: Fundacja Sztuk i Dialogu z siedzibą w Jedwabnem, Stowarzyszenie Sąsiedzi z Łomży, Stowarzyszenie Nasze Miejsce z Podgórza, Caritas Diecezji Łomżyńskiej. Współpraca pozafinansowa dotyczyła również wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności, doradztwa w zakresie wypełniania dokumentów konkursowych oraz wzajemnego informowania się i możliwościach pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na działalność organizacji pozarządowych i realizacji zadań gminy.

W celu upowszechnienia wiedzy i ułatwienia dostępu do informacji o organizacjach pozarządowych na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Łomża funkcjonowała zakładka z kompleksową informacją o organizacjach pozarządowych z terenu Gminy Łomża i działających na rzecz Gminy.

W specjalnie stworzonym panelu na bieżąco zamieszczane były informacje dotyczące organizacji pozarządowych, program współpracy, ogłaszane konsultacje, wyniki konsultacji, projekty aktów prawnych dotyczących organizacji pozarządowych, sprawozdania, a także mapa organizacji pozarządowych zawierająca podstawowe dane o organizacjach pozarządowych i stowarzyszeniach z terenu gminy Łomża i działających na rzecz gminy.

Na bazie dotychczasowego doświadczenia współpracy samorządu gminy z III sektorem można stwierdzić, że aktywnie działające organizacje pozarządowe potrafią skutecznie odpowiadać na wiele potrzeb społeczności lokalnej, dlatego też współpraca ta jest niezwykle istotna dla samorządu. W celu efektywnej realizacji Programu istnieje potrzeba zwiększenia kwoty środków finansowych w budżecie gminy na jego realizację.

TABELA WSKAŹNIKÓW EWALUACJI PROGRAMU

Lp.	Wskaźniki ewaluacji	Wynik
1.	Liczba otwartych konkursów ofert.	1
2.	Liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert.	1
3.	Liczba umów zawartych na realizację zadania publicznego.	2
4.	Liczba umów zerwanych lub unieważnionych.	0
5.	Liczba umów zawartych w formie wsparcia i w formie powierzenia.	2
6.	Ilość zadań, których realizację zlecono organizacjom pozarządowym.	2
7.	Wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych.	11000,00 zł w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (konkurs); 3 200,00 zł w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (art. 19 a ustawy o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie).
8.	Liczba beneficjentów realizowanych zadań.	130
9.	Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w oparciu o dotacje.	2